

De vijftiengste VNB-treinbedevaart 1913

Op 23 juli vertrokken tussen 11.30 uur en 12.45 uur vanaf het station Roosendaal drie treinen met in totaal 1309 deelnemers, waarvan 244 zieken naar Lourdes. Voor het eerst is geen enkele van de oprichters van de VNB als deelnemer aanwezig.

‘Ten einde zooveel zieken als eenigzins mogelijk is te kunnen medeneemen zal de Heer Voorzitter bij de gewone circulaire nog eene bijvoegen om vooral het Ziekenfonds bij Nederlands Katholieken bijzonder aan te bevelen. Deze circulaire zal onder bijvoeging van een postwissel aan het adres van den Heer Diepenbrock met de uitnoodiging ter bedevaart in een 10.000 tal over Nederland verspreid worden.’, zo lezen we in de voorbereidingen van de bedevaart.

En dat had succes, want nog nooit waren er in een jaar zoveel deelnemers vanuit Nederland naar Lourdes gegaan; het was dan ook niet voor niets de vijftiengste en dus zilveren VNB-bedevaart naar Lourdes!

Er werd natuurlijk veel meer voorbereid, zoals onder meer het volgende:

‘De pelgrims van af Venlo zullen naar Roosendaal vertrekken met een extratrein. De Secretaris zal zorg dragen dat zich in ieder trein een kistje met 150 pelgrimboekjes bevindt. Ter herkenning van de Comité-leden zullen deze te Roosendaal een armband ontvangen in de oranje kleur.

Er zal getracht worden in iedere trein een docter te krijgen die gedurende de reis alsmede tijdens het verblijf te Lourdes ten dienste zijn der pelgrims en der zieken. Deze heeren hebben de reis gratis.

Ten slotte deelt de Heer Steinweg alsnog mede dat – wegens het groote aantal pelgrims – te Parijs geen gelegenheid is om aan het Station te dineeren, maar dat aan diegenen die het verlangen aldaar eene caisse repas zal worden verstrekt. Per circulaire zal dit de pelgrims worden medegedeeld.’

Bijna dertig uur na het vertrek uit Roosendaal kwamen de treinen in Lourdes aan. Maar onderweg hadden de pelgrims niet stil gezeten: behalve het openings-, het noveen-, het avond- en het morgengebed, hadden zij zes rozenhoedjes met litanie gebeden. Ook zullen ze zeker kennis met elkaar hebben gemaakt en kregen ze vier keer gelegenheid om aan een stationsbuffet de inwendige mens te versterken. Men kon overigens voorafgaand aan de reis ontbijt- en dinerbonnen bij VNB bestellen. Deze werden dan in de stationsrestaurant waar gestopt werd, verorberd of geleverd. Men kon natuurlijk ook zelf mondvorraad en drank voor de reis meenemen.

Een retour Roosendaal – Lourdes kostte voor 1^e, 2^e en 3^e klas respectievelijk 85, 57 en 37 gulden per persoon.

Aanbevolen wordt behalve ‘Fransch’ geld en spijs en drank, ook mee te nemen een reismantel, muts, pantoffels, zeep, handdoek, kam en drinkkroes.

Alleen mannen mochten vrij van invoerrechten in Frankrijk invoeren 10 sigaren, 20 sigaretten of 40 gram rooktabak.

‘Gedurende de reis worden chocolade, eau de cologne en andere verfrisschingen verkocht ten bate van de Ziekenverpleging’, zo luidt de elfde inlichting. En in een N.B. lezen we: ‘Iedere pelgrim zal begrijpen dat, met het oog op den toestand in Frankrijk, overal en altijd alles moet vermeden worden wat maar eenigen aanstoot kan geven.’ Onder meer werd het zingen op de stations waar de trein stopte uitdrukkelijk verboden.

‘Met het oog op de drukte’, zo lezen we in de prospectus van deze bedevaart, ‘is het noodzakelijk vooruit logies te Lourdes te bestellen.’

Inderdaad iedere pelgrim moest vooraf of bij aankomst in Lourdes zelf zorgen voor onderdak en eten; dat was niet bij de prijs inbegrepen. Ook het pelgrimsboekje werd niet gratis verstrekt. Men kon dat vooraf bij een van de comitéleden kopen voor 80 gulden, zodat men ook de aanbevolen noven voorafgaand aan de bedevaart daaruit kon houden.

In de prospectus staan een aantal hotels genoemd waar men voor 5 tot 15 franc per dag logies en drie maaltijden kon krijgen. Nu nog bestaande hotels uit die lijst zijn onder meer hotel Moderne en hotel St. Rose.

Voor het eerst in de geschiedenis van VNB ging er een residerend bisschop met de bedevaart mee, te weten monseigneur Callier van het bisdom Haarlem.

Het thema van deze bedevaart was: De uitbreiding der godsvrucht tot de Onbevleete Ontvangenis, de zegepraal der vervolgte Kerk, de genezing onzer zieken en de bekering der zondaars.

Het programma zag er voor zover bekend, als volgt uit:

Na aankomst in de vooravond van 24 juli was er in de avond een groepsbijeenkomst aan de grot. Op vrijdag 25 juli was er om 08.00 uur een gelezen mis aan de grot door de bisschop, waaronder de pelgrims communiceerden en om 08.30 uur een H. Mis van dankzegging, eveneens aan de grot. Daarna volgde om 10.30 uur de Hoogmis met preek in de Rozenkranskerk.

Ongetwijfeld zal in de middag aan de Sacramentsprocessie zijn deelgenomen en in de avond aan de Lichtprocessie.

Het programma werd per dag bepaald en ‘elken dag, na de Hoogmis afgekondigd en aangehecht bij den ingang der Rozenkrans-kerk en aan den doorgang naar de Grot.’

Zeker is dat de Nachtelijke aanbidding bij de grot plaats vond op zaterdag 25 juli van 22.00 uur tot 24.00 uur, direct gevolgd door een plechtige pontificale Hoogmis door mgr. Callier, waaronder algemene H. Communie van alle pelgrims tot besluit van de noven.

Er was dagelijks een hoogmis, eveneens werd dagelijks deelgenomen aan de middag- en avondprocessie en dagelijks ook kwam men bijeen om te bidden bij de baden die toen nog aan de oostzijde tegen de grot waren gelegen. Daar werd hartstochtelijk gezongen en gebeden en priesters spraken na ieder tientje van de rozenkrans een opwekkend en troostend woord.

Het bestuur kwam op 27 juli in Lourdes bij elkaar en besloot het volgende:

‘1e op Dinsdag aanstaande eene audiëntie voor het Comité aan te vragen bij Z.D.H. den Bisschop van Haarlem en bij Z.D.H. den Bisschop van Tarbes; 2e den Bisschop van Tarbes mede te deelen dat het Comité voornemens is aan de hospitalité - bij gelegenheid van het 25e jaar der bedevaart - een cadeau aan te bieden van Frcs 2500.- als erkentelijkheid voor de gedurende die jaren genoten gastvrijheid; 3e dit cadeau na het bezoek aan Z.D.H. te gaan aanbieden aan het Bestuur der hospitalité; 4e een telegram van hulde te zenden aan Z.Em. Kardinaal van Rossum bij zijn bezoek aan Roermond alsmede aan H.M. de Koningin, beide telegrammen ter gelegenheid van het zilveren jubilé der bedevaart en 5e aan Z.D.H. Msgr. Callier een diner aan te bieden op aanstaande dinsdag in Hotel Heins.

Verder wordt besproken de verlichting der bergen te Lourdes op een der avonden van het verblijf aldaar. Hierover zal de ZeerEerw. Heer Voorzitter met den Burgemeester van Lourdes gaan spreken.'

Of de pelgrims ook daadwerkelijk hebben kunnen genieten van de verlichte toppen rondom Lourdes, is te hopen, maar niet bekend. En of alle pelgrims zich aan de instructie hebben gehouden om alleen maar souvenirs te kopen in winkels die op zondag hun deuren gesloten hielden, is eveneens niet duidelijk.

Volgens een krantenbericht van 18 augustus 1913 werd een zwaar zieke dame uit den Haag genezen van kanker. Tijdens de bedevaart in Lourdes voelde zij aanmerkelijke beterschap en acht dagen na teugkomst constateerde de behandelend geneesheer dat geen spoor van kanker meer aanwezig was, dat zij volledig pijnloos was, weer kon lopen en al meerdere keren naar de kerk was geweest. Aldus het artikel in de Tilburgsche courant.

De drie treinen vertrokken op 30 juli rond het middaguur uit Lourdes en kwamen behouden in het vaderland aan in de namiddag van de volgende dag.

Aan het eind van het jaar bleek dat deze bedevaart een zeer rooskleurig financiële uitkomst had gehad. De kas van de penningmeester liet een positief resultaat zien van bijna 7700 gulden en de directeur Ziekenverpleging kon een overschot melden van bijna 3500 gulden.

De volgende VNB-bedevaart vertrok op 29 juli 1914 en zou bekend worden als de oorlogsbedevaart, omdat tijdens die bedevaart de eerste wereldoorlog uitbrak.

Jos Smits